

## IV. Analytická část

### **Struktura místní vzdělávací sítě (děti, žáci, pedagogičtí pracovníci)**

Ve Vsetíně byly identifikovány dle Gabalovy zprávy<sup>8</sup> 2 sociálně vyloučené lokality, dále existuje ve Vsetíně 8 tzv. mikro-lokalit, tzn. jen několik rodin nebo bytů žijících na dané adrese. Dvě z nich jsou obývané téměř výhradně romskými obyvateli, složení dalších 5 lokalit je heterogenní a 3 jsou obývané majoritním obyvatelstvem.

Ačkoliv se vymezujeme proti zdůrazňování etnicity ve složení žáků v rámci analýzy a celkově v rámci práce na strategickém plánování reflektujeme, že rozložení dětí na školách vzhledem k jejich etnicitě se stalo významným tématem mezi řediteli škol. Zástupci škol často artikulovali riziko koncentrace žáků vzhledem ke společné etnicitě (nikoliv k potřebě speciálně vzdělávacích potřeb, resp. původu ze SVL) na jednu nebo dvě školy, proto i v tomto textu není záměrem tento aspekt popírat, ale spíše s ním aktivně pracovat.

Ve městě Vsetín se nachází **9 státních a 3 soukromé mateřské školy (dále “MŠ) a 6 základních škol (dále “ZŠ)**, z nichž jedna je městem spolu-zřizovaná. Dále se tady nachází Základní a praktická škola (pozn. MŠ, ZŠ a PŠ Turkmenská) společně se speciální MŠ, v této škole je také zřízena přípravná třída pro děti ze sociálně-znevýhodněného prostředí s odkladem školní docházky. Obsazenost škol i školek v posledních letech spíše klesá v důsledku demografických trendů. Výjimkou jsou: soukromá škola Integra, kde je zájem oproti kapacitě prakticky dvojnásobný, ZŠ Sychrov (s jejich alternativními třídami) a mateřské školy v centru města – MŠ Kobzáňova a MŠ Trávníky (přijímaly nejméně děti do 3 let).

Ve školách působí dostatek pracovníků, kteří by mohli vykonávat speciálně-pedagogickou činnost, nicméně by to znamenalo vykonávat tuto činnost nad rámec svých stávajících povinností, což bez dostatečné personální a odborné podpory není pro pracovníky reálné. Školy reflektují příliš dlouhé čekací lhůty na přidělené asistenty pedagoga, protože velmi vnímají jejich prospěšnost a využitelnost ve výuce.

Poptávka škol po podpoře formou psychologa je vysoká, lokálně je však nabídka takto specializovaných pozic dlouhodobě nedostatečná.

<sup>8</sup> Gabal, Analýza SVL v ČR: Dostupné na: <https://www.esfcr.cz/mapa-svl-2015/www/index.html>

## **Předškolní vzdělávání**

Sít' státních MŠ, které jsou zřizovány městem, je ve Vsetíně dostatečně hustá a uspokojuje poptávku rodičů po předškolních zařízeních, většina mateřských škol také přijímá děti mladší tří let a integruje děti se speciálně vzdělávacími potřebami (dále „SVP“). Vedle státních a soukromých MŠ ještě funguje ve Vsetíně předškolní klub Školička umístěný přímo v lokalitě Poschla, jež provozuje Diakonie Vsetín.

### **Školička na Poschle**

Zařízení Školička je předškolní klub provozovaný Diakonií Vsetín v nebytových prostorách v sociálně vyloučené lokalitě Poschla. Čtyřikrát týdně se tu v dopoledních hodinách věnují přípravě 8-12 dětí ve věku 3-5 let na školní docházku, v čemž zaznamenávají za dosavadní desetileté působení značný pozitivní posun. Ten se týká především zvyšující se motivace rodičů umísťovat děti do MŠ (např. v roce 2014 se zařadilo do běžného vzdělávacího proudu 8 dětí ze Školičky), kde však mohou narážet na nedostatečnou institucionální připravenost partnerů a jejich neochotu pracovat s dětmi z odlišného socio-kulturního či sociálně-znevýhodněného prostředí. Proto v současnosti obrátili pozornost i k těmto institucionálním partnerům a rodičům dětí z majority, aby vzájemné setkávání přispělo k odstranění předsudků a rasismu na obou stranách. Zájmem tohoto klubu je tedy rozšiřovat svoji činnost a navazovat do budoucna větší partnerství s běžnými MŠ.

### **Mateřská škola Benátky**

MŠ Benátky je MŠ běžného typu se čtyřmi třídami: dvě z nich jsou speciální, určené dětem s řečovými vadami a denně v nich probíhá několikahodinová logopedická intervence. Do těchto tříd jsou zařazovány děti výhradně na základě doporučení Speciálně-pedagogického centra (dále „SPC“) ve Valašském Meziříčí. Ve Vsetíně je dlouhodobá tradice péče o děti s řečovými vadami, když do školky nastoupí později, můžou navštěvovat 1. a 2. speciální logopedickou třídu v ZŠ Luh. Většina dětí z běžných tříd pokračuje na ZŠ Trávníky nebo ZŠ Rokytnice. Děti z logopedických tříd navštěvují běžné ZŠ v místě svého bydliště.

### **Mateřská škola Jasenka**

MŠ Jasenka poskytuje předškolní vzdělávání ve dvou věkově heterogenních třídách běžného typu pro děti ve věku 2,5 - 7 let. Přímou ve škole se nachází logopedická poradna, takže rodiče nemusí s dětmi nikam dojíždět. Většina dětí z této MŠ pokračuje na ZŠ Sychrov nebo na ZŠ Trávníky. Škola udržuje úzkou spolupráci s pedagogicko-psychologickou poradnou (dále „PPP“) a v rámci projektu s Diakonií Vsetín plánují do budoucna pořádat společné akce pro děti ze školy a romské děti z Poschle. Ve škole integrují už třetím rokem 1 dítě se středně těžkým zdravotním postižením. Škola funguje podle školního vzdělávacího plánu, který má za cíl podporovat sebezrovoj u dětí a objevování, dále také individuální přístup ke každému dítěti.

### **Mateřská škola Kobzáňova**

MŠ Kobzáňova je vzhledem ke vsetínským poměrům poměrně velká MŠ, která nedávno prošla celkovou rekonstrukcí. Má bezbariérový přístup a mezi ostatními školami je označovaná jako „přístupná dětem s postižením“ a s tímto cílem prý byla i rekonstruována. Reálně však školu navštěvují momentálně dvě děti se SVP. Je to také škola, kterou navštěvuje nejvíc romských dětí. Řídí se školním vzdělávacím programem, v rámci kterého se zaměřují především na přátelské vztahy mezi dětmi a schopnost se domluvit. Především díky svojí poloze v centru města má škola zcela naplněnou kapacitu, i když jiné mateřské školy bojují s nedostatkem dětí.

### **Mateřská škola Luh I**

MŠ Luh I je další kapacitně velkou školou s pěti věkově-heterogenními třídami a maximální kapacitou 135 dětí. Čtyři třídy jsou běžného typu, jedna je zaměřena na seznamování dětí s angličtinou. V MŠ dochází k integraci zdravotně postižených dětí a navštěvují i děti ze sociálně vyloučené lokality – ty sem chodí spíše historicky z toho důvodu, že škola byla blízko z budovy bývalého pavlačového domu na Smetanově ulici a stále má přímé spojení MHD z vyloučené lokality Poschle a Jiráskové. Škola pracuje podle ŠVP a za hlavní záměry školy jsou považovány sebevzdělávání pedagogů v environmentální oblasti a jeho aplikace do celého provozu MŠ a zařazování dětí s SVP a dětí mladších dvou let do běžných tříd. Za tímto účelem žádá MŠ přes Šablony MŠMT o chůvu pro nejmenší děti.

### **Mateřská škola Na kopečku**

MŠ Na kopečku je pouze dvoutřídní školou a s tím je spojena náročnost zajištění provozu za nižšího počtu zaměstnanců. Škola funguje už od roku 1989. V této škole nejsou žádné děti se SVP a škola spolupracuje s různými aktéry ve městě na vzdělávacích a rozvojových akcích pro děti, jako například s Diakonií při návštěvě domova seniorů, nebo při vystoupení dětí při vítání občánků na Městském úřadě. Zároveň pořádá komunitní akce pro rodiče a rodiče mohou být součástí výchovně-vzdělávacího procesu nejen v období adaptace, ale i po něm. Rodiče se také aktivně zapojují do veškerého dění v MŠ.

### **Mateřská škola Ohrada**

MŠ Ohrada je trojtřídní MŠ s naplněnou kapacitou, v září přijali 4 děti mladší 3 let. Třídy jsou částečně heterogenní, v jedné třídě jsou nově nastoupené děti, u kterých probíhá adaptace a v dalších dvou jsou všechny ostatní děti. Ve školce pracují podle ŠVP, který si klade 3 hlavní cíle: 1. stimulovat tělesný a duševní vývoj dítěte a jeho schopnosti se učit; 2. přirozenou cestou rozvíjet osobní samostatnost dětí a umožnit jim projevit se jako osobnosti a 3. umožnit dětem osvojit si základy hodnot, na kterých je založena naše společnost. Ve své výroční zprávě hodnotí vedení školy naplňování těchto cílů jako velmi dobré, ale současně zdůrazňuje, že je v dnešní době velkou výzvou děti zabavit a rozvíjet hravou formou

tak, aby nebyly přetěžovány ani podceňovány. Ve škole také pravidelně vyhodnocují celkové klima a všechny vzniklé problémy konzultují se všemi účastníky situace.

### **Mateřská škola Rokytnice**

MŠ Rokytnice je největší mateřskou školou ve Vsetíně, je to škola pavilonového typu s 5 běžnými třídami a jednou speciální třídou pro děti s vadami zraku, kde je zařazeno 11 dětí na doporučení SPC ve Zlíně. Běžné třídy jsou rozděleny podle věku dětí: dvě nejmladší, jedna střední a dvě předškolní, do MŠ byly letos přijaty tři děti mladší tří let věku. Škola pracuje na základě ŠVP, jehož smyslem je jeho okamžitá využitelnost pro každodenní práci pedagogů. Ve škole kromě péče o děti se zdravotním znevýhodněním kladou důraz na péči o děti nadané, dále spolupracují se střediskem volného času ALCEDO a ZUŠ a také mají vlastní keramickou dílnu, kde děti rozvíjí svoje motorické schopnosti a zároveň aktivně tráví volný čas vytvářením svých vlastních výrobků. Děti se účastní různých výtvarných soutěží a podílí se aktivně na různých společenských akcích.

### **Mateřská škola Sychrov**

Další velkou MŠ pavilonového typu je MŠ Sychrov, kromě tří věkově homogenních tříd běžného typu jsou tady dvě speciální logopedické třídy pro děti s vadami řeči, které mají doporučení z SPC ve Valašském Meziříčí. Jedna z běžných tříd má výuku hry na zobcovou flétnu, rozšířený program environmentální výchovy a větší důraz na pohybovou zdatnost dětí. Ve všech třídách se dbá na včasnou diagnostiku SVP a dochází k úzké spolupráci s SPC ve Valašském Meziříčí a Kroměříži. Škola vykazuje také dobrou připravenost u zápisu dětí do první třídy na ZŠ a snaží se o prevenci nadbytečných odkladů na žádost rodičů. Škola úzce spolupracuje se ZŠ-na Sychrově, v Luhu (logopedická 1. a 2. třída) a s bývalou ZŠ praktickou na Turkmenské, především v souvislosti se sdílením specializovaných pedagogů. Děti ve speciálních třídách mají odklad školní docházky automaticky, v běžných třídách se dává na základě doporučení PPP.

### **Mateřská škola Trávníky**

Poslední MŠ ve Vsetíně, je MŠ Trávníky, která je označována jako MŠ, která je počtem romských dětí vzhledem k celkové kapacitě na druhém místě. Momentálně jsou ale na této škole celkem 3 romské děti<sup>9</sup> z celkového počtu 82 dětí. Škola má vypracován ŠVP, kde si klade za úkol osobnostní rozvoj dětí, environmentální výchovu a dobré vzájemné vztahy mezi dětmi, rodiči a pedagogy. Škola úzce spolupracuje s různými externími partnery na aktivitách, které jsou pro děti nevšední a nové, např. různá divadla, besedy a sportovní aktivity. Co se týče naplněnosti kapacity, škola musí pravidelně odmítat děti, pro které už nemá kapacitu a je to dáno nejen výhodnou polohou v centru města, ale údajně také kvalitou poskytovaného vzdělávání.

<sup>9</sup> Jedná se o kvalifikovaný odhad romských dětí od vedení MŠ.

## **Základní školy**

Ve Vsetíně je pět běžných ZŠ, jedna soukromá ZŠ spolu-zřizovaná městem s názvem ZŠ Integra a bývalá praktická ZŠ Turkemská-zřizována Zlínským krajem. ZŠ Turkemská je jediná škola ve Vsetíně, která má přípravný ročník s maximální kapacitou 15 dětí (v r. 2015 dostala škola z kraje výjimku a navýšila kapacitu na 17 dětí). Všechny ZŠ kromě Integry se dlouhodobě potýkají se snižujícím se počtem žáků.

### **Základní škola Integra**

ZŠ Integra je soukromou školou, která je spolu-zřizovaná městem Vsetín, Univerzitou Palackého v Olomouci a Salesiánským sdružením Vsetín. Vznikla v r. 1992 se záměrem vytvořit podmínky pro společné a kvalitní vzdělávání dětí zdravých a dětí s SVP. Škola má jednu třídu v ročníku s max. kapacitou 20 dětí a 1-2 speciální třídy (počet se měnil v průběhu existence) pro děti s mentálním postižením a kombinovanými vadami. Ve škole je také několik menších učeben pro individuální práci nebo práci v malých skupinkách. Ve škole se vzdělává podle ŠVP “Cestou do života”. V rámci fungování školy je kladen důraz na spolupráci s rodiči a také specializovanými pracovišti, ať už je to PPP Vsetín nebo SPC ve Valašském Meziříčí, Kroměříži a ve Zlíně. Od roku 2002 významně svoji činnost zakládají na financích z evropských fondů v rámci různých projektů. Škola má každoročně velký převis žáků, na školní rok 2016/2017 se hlásil víc než dvojnásobný počet žáků, než který mohla škola kapacitně přijmout. Vedení školy tedy musí aktivně utvářet třídy, tak aby se mu tam nekumulovali žáci s nějakým typem SVP a také aby žáci s SVP tvořili jen určitý podíl žáků ve třídě.

### **Základní škola Luh**

ZŠ Luh je jednou z nejstarších škol ve Vsetíně, funguje už 50 let. Profiluje se jako Zdravá škola zaměřena na inkluzi, vzdělávání žáků s SVP a cizí jazyky. Na prvním stupni jsou dvě speciální třídy pro žáky s vadami řeči a na druhém stupni jsou dvě speciální třídy pro žáky s lehkým mentálním postižením a kombinovanými vadami. Ve školním roce 2015/16 logopedické třídy navštěvovalo 8 a 9 žáků a ve speciálních třídách bylo 15 dětí. Děti z logopedických tříd pokračují ve třetím ročníku do běžných tříd, žáci spec. tříd se běžně setkávají se svými spolužáky z běžných tříd. Školní vzdělávací program nese název “Zdravá škola – škola pro všechny”.

### **Základní škola Ohrada**

ZŠ Ohrada byla otevřena v roce 1976. Je to sídlištní škola s nejmenším spádovým obvodem, zároveň jí ale navštěvují téměř dvě třetiny žáků z jiných spádových oblastí. Do první třídy se letos hlásilo až 60 dětí, nakonec jich ale nastoupilo 56, takže žáci mohli zůstat jen ve dvou třídách. Škola se specializuje na výuku cizích jazyků-angličtinu mají děti už v první třídě.

Ve škole se pracuje podle ŠVP “Učme se pro život” a ve Vsetíně je považována za spíše náročnou školu s vysokým podílem žáků nastupujících do maturitních oborů a na víceletá gymnázia.

### **Základní škola Rokytnice**

ZŠ Rokytnice je další sídlištní školou a profiluje se jako škola zaměřena na informatiku, ekologii a přírodní vědy s důrazem na jazykovou komunikaci. Je to škola vedoucí své žáky k aktivnímu zapojení se do různých projektů a zájmů a kritickému promýšlení současných světových i domácích sociálních a ekologických problémů (podpora Fair trade, přikrmování lesní zvěře, Světová škola apod.). V ŠVP je posílena hodinová dotace přírodovědných předmětů, a to především v oblasti praktických dovedností formou laboratorních prací nebo projektové činnosti. Škola dlouhodobě úspěšně pracuje v oblasti environmentální výchovy, především na projektech s přírodovědnou tematikou (GLOBE, Carbon cycle, Kyselé deště a další). Důležitou součástí práce školy je i podpora výjimečných sportovních výkonů, především hokejových (blízkost zimního stadionu). Ve škole také probíhá aktivita peer-aktivisti jako součást programu prevence rizikového chování. Tato škola je jednou ze dvou spádových škol pro SVL Poschla, v současnosti ji ale navštěvuje jen jeden žák z této lokality.

### **Základní škola Sychrov**

ZŠ Sychrov je nejmladší vsetínskou školou, která vznikla v r. 1985, jedná se o školu pavilonového typu, která jen v nedávné době čelila velkému propadu počtu žáků. Před třemi lety došlo ke změně ředitele a například ve srovnání s rokem 2009, kdy byl počet žáků školy 197, je v současnosti 1,5krát větší (stav k 30. 9. 2016 - 304). Hlavním důvodem této skutečnosti je pravděpodobně zřízení alternativních tříd, které lákají stále více dětí i rodičů. V současnosti se ve dvou druhých třídách a jedné první třídě vzdělává do 50 dětí. Nejde o nějaký konkrétní alternativní směr, ale o kombinaci více alternativních způsobů výuky, např. splývavého čtení, Hejneho matematiky nebo otevřeného vyučování, při kterém je žák sám zodpovědný za to, co se učí a naučí – sám si plánuje svoji práci ve třídě i mimo ni. Důvodem pro vznik této alternativní větve byl podle slov vedení školy jeho příklon k alternativní výuce a zkušenost s řízením malotřídní školy. Celá škola se řídí ŠVP s názvem “Poznáváním k vědění”.

### **Základní škola Trávníky**

ZŠ Trávníky je druhou spádovou školou pro děti ze SVL Poschla, z tohoto důvodu bývá označovaná jako tzv. „romská škola“, ale spíš v souvislosti se zmiňovanou obavou, že se z ní romská škola stane, protože např. v roce 2016/2017 jí reálně navštěvuje pouze asi 38 romských žáků (z celkového počtu 570), tj. asi 7 % žáků z celkové kapacity školy. Vyučují podle ŠVP “Vstupte s námi do světa moudrosti a zábavy”. Škola byla zaměřena na výtvarnou, hudební a tělesnou výchovu v jednotlivých třídách, tato profilace byla, ale v minulém roce transformována do nabídky nepovinných předmětů. Podle výroční zprávy

pro rok 2015 výrazně vzrostl na škole počet kázeňských opatření a snížených známek z chování. V tomto roce také proběhlo šetření České školní inspekce, které vyzdvihlo především velmi dobrou úroveň materiálního a technického vybavení školy a úspěšnost žáků ve výtvarných a sportovních soutěžích na celorepublikové úrovni.

### **Přechod žáků na další stupně vzdělávání**

Každá MŠ i ZŠ se nějakým způsobem profiluje a snaží se přilákat specifickou skupinu žáků a jejich rodičů. V zásadě všichni žáci opouštějící ZŠ z devátých ročníků se hlásí a dostanou na nějakou střední školu s maturitou nebo učební obor, je ale potřeba zdůraznit, že v tomto smyslu je pouze velmi nepatrné (v řádu jednotek) množství z řad žáků se SVP nebo pocházejících ze SVL.

Co se týče zastoupení žáků vsetínských ZŠ na středních školách, je vidět, že drtivá většina žáků devátých tříd se hlásí na typ střední školy s maturitou. Největší podíl následných absolventů na odborných školách s učebními obory mají absolventi ZŠ Luh, a to pravděpodobně proto, že mají dvě speciální třídy určené žákům s lehkým mentálním postižením. Za povšimnutí stojí také to, že Integra neměla v minulém roce žádné žáky, kteří by odešli na víceletá gymnázia, tedy že by předčasně opouštěli základní školu, což může být způsobeno mimo jiné také tím, že jak rodiče, tak děti jsou spokojeni s kvalitou a přínosem vzdělávání, kterého se jejich dětem v této škole dostává (a to i vzhledem k zájmu rodičů, který dlouhodobě převyšuje možnosti školy přijmout nové žáky).

### **Regionální a sociální dostupnost a spolupráce mateřských a základních škol**

Obyvatelům SVL jsou některé školy hůře dostupné, přímé spoje jsou jen ke dvěma školám. Ostatní školy jsou lokalitám vzdálenější a také by děti musely podstupovat cestu přes frekventovanou silnici, což je pro jejich rodiče nemyslitelné z hlediska bezpečí.

Vzhledem ke kapacitám škol, které jsou nad rámec stávajícím potřebám, nemělo by ve Vsetíně docházet k odmítání dětí na základě plné kapacity, přesto někteří rodiče v rámci rozhovorů reflektovali, že se je zástupci snažili přesvědčit o nevhodnosti jejich dítěte na danou školu umístit. Ve Vsetíně platí vyhláška o spádovosti ZŠ a nově byla na počátku roku 2017 vytvořena také vyhláška o spádovosti MŠ. Dodržení vyhlášky nicméně není vymahatelné, proto se ukazuje potřeba podpořit komunikaci školy a rodičů tak, aby spádovost vnímali jako prospěšný nástroj a aktivně jej také využívali.

Volba škol ze strany rodičů je podmíněna také dalšími faktory, například profilací škol a její pověstí, přítomností dalších potomků apod. Vedení ZŠ Trávníky a MŠ Trávníky nejvíce reflektuje obavu z koncentrace romských dětí a stigmatizaci jako „romská škola a školka“. Dle dat je prozatím tato obava spíše předčasná. Na ZŠ tvoří romské děti momentálně 7 % z celkové kapacity školy a v MŠ je poměr pouze 3,5 %. 51 % všech školou-povinných romských dětí ve Vsetíně chodí do bývalé ZŠ praktické na Turkmenské. Dále je přibližně 7 % Romů na ZŠ Luh a 10 % navštěvuje MŠ Kobzáňova a z rozhovorů vyplynulo, že škola tento

stav považuje za zvládnutelný vzhledem ke svým personálním a dalším kapacitám. Momentálně představují romští žáci asi 7 % z celkového počtu žáků navštěvujících ZŠ ve Vsetíně.

Téměř všechny školy a školky již mají zkušenost se vzděláváním dětí a žáků se SVP, s podpůrným nástrojem asistenty pedagoga a se spoluprací s poradenskými zařízeními. 6 z 9 MŠ se zapojilo do projektu Diakonie “Společně ve školce”. V rámci tohoto projektu se romské děti ze Školičky na Poschle setkávají s dětmi z jiných školek při různých komunitních a tvořivých akcích a probíhají také výměnné stáže učitelek.

### **Přípravenost a podmínky pro společné vzdělávání zástupců škol a školek na inkluzi**

Všechny MŠ mají dle názoru vedení dostatečné kapacity vzhledem k aktuální naplněnosti MŠ, nicméně většina MŠ v roce 2016 přijímala také děti mladší 3 let, což vyžaduje nadstandardní přístup pedagogek.

Největší obava na straně MŠ řeší riziko koncentrace dětí ze SVL (nikoliv se SVP, nebo hromadné přijímání dětí mladších 3 let) a východisko vidí především v uplatňování nastavení spádovosti MŠ, které vstoupilo v platnost v první polovině roku 2017. Zároveň si však vedení MŠ, které s dětmi tohoto typu nikdy dříve nepracovalo, uvědomují novost situace a nutnost podpory pro svoje pracovníky.

Objevuje se potřeba přenastavení normativů v MŠ, aby bylo možné pokrýt dvěma úvazky nižší počet dětí, než ukládá normativ a byl tak zajištěn individuální přístup každému dítěti.

ZŠ a MŠ udržují vzájemné dobré vztahy a spolupráci různorodými formami, jako například: přednášky učitelek prvních tříd pro rodiče, návštěvy žáků prvních tříd v MŠ a obráceně nebo se vzájemně účastní kulturních a výtvarných akcí.

Všechny školy pracují se žáky se SVP, největší zkušenosti mají ZŠ Integra a ZŠ Luh, tyto školy mají také rozšířené školní poradenské pracoviště o speciálního pedagoga a psychologa (ZŠ Luh od školního r. 2017/2018). Mezi pedagogy ze ZŠ se objevují názory, které přikládají význam neúspěchu žáků přecházejících z prvního na druhý stupeň ZŠ vysoké migraci rodin do zahraničí. V důsledku vysoké absence v českých školách a nepravidelné docházce dle pedagogů dochází k rapidnímu znevýhodnění těchto žáků v dalších ročnících.

Demotivace pedagogů a chybějící podpora v náročných vztahových situacích se zákonnými zástupci žáků se projevuje u pedagogů různou ochotou otevřeně komunikovat a přijímat zásady společného vzdělávání a přijímání či hledání opatření, která mohou tento přístup podpořit.

## Analytická kvalitativní část

*Klíčový problém: “Nízký podíl klíčových kompetencí u dětí sociálně znevýhodněných pro úspěšný přechod a působení na ZŠ”*

### Stěžejní problémy předškolního vzdělávání zohledňující cílovou skupinu

- jako stěžejní příčinu výše uvedeného klíčového problému skupina definovala **nepravidelnou docházku dětí do MŠ**, která vede k nedostatečné připravenosti dětí pro vstup na ZŠ,
- důvody nepravidelné docházky lze dle názorů skupiny rozdělit do 2 skupin: nedostatečná podpora rodičů, nebo špatná místní a časová dostupnost do škol,
- rodinná „nepodpora“ je opodstatněna, jak nedostatkem finančních zdrojů, následných dluhů a studu/obav z důsledků, tak neochotou rodičů dodržovat stanovená pravidla a přesouvání zodpovědnosti – to jsou pohledy členů PS především z řad zástupců MŠ,
- „nepodpora“ je také opodstatňována krizovými situacemi v rodině, těžkou životní situací a nevhodnými podmínkami k životu, se kterými se někteří rodiče potýkají a neumí si s nimi sami poradit.

### Stěžejní problémy předškolního vzdělávání z pohledu škol a školských poradenských zařízení

- jako stěžejní témata uváděli zástupci MŠ – velkou obavu z koncentrace vysokého počtu sociálně znevýhodněných žáků na jednu z MŠ, **ale i ZŠ** v blízkosti SVL, dále **špatnou komunikaci s rodiči, nedostatečné personální kapacity**, které by zajišťovaly individuální přístup dle potřeb dětí a v neposlední řadě mezery ve spolupráci s PPP,
- nedostatečná podpora pedagogů (personální, finanční) se promítá do potřeby vzdělávat pedagogy a nalézt normy kvality, dále bylo poukazováno na chybějící supervizi, sníženou prestiž učitele a nedostatečné kapacity pedagogů pracovat s jazykovými bariérami, jak dětí, tak rodičů,
- na obavu z koncentrace žáků na jednu školu navazuje **nedostatečná propagace škol** a jejich rovného přístupu ke vzdělávání a již zmiňována **horší místní dostupnost školy** pro rodinu žijící v SVL **snižující atraktivitu dané školy**.

### Stěžejní problémy předškolního vzdělávání z lokálního pohledu (politika města, ostatní lokální partneři, veřejnost)

- jako stěžejní vnímali členové skupiny fakt, že **předškolní vzdělávání není příliš atraktivní téma lokální politiky města** a nepocítují podporu od zřizovatele – jedním z důvodů může být, že kapacita škol je dostačující místním dětem a nevzniká tak velký převis žádostí oproti přijatým dětem do předškolního vzdělávání, zároveň bylo toto téma **pojmenováno jako „výbušné“**,
- jako problematickou vidí lokální partneři **nespolupráci mezi sociální a vzdělávací**

**oblastí** a v neposlední řadě také **neznalost vhodných systémových opatření na podporu společného vzdělávání**, která by stávající problémy řešila a snižovala „výbušnost“ tématu.

### **Stěžejní problémy pro oblast ZŠ, SŠ a neformálního vzdělávání**

*Klíčový problém: “Nízký počet žáků sociálně znevýhodněných v běžném vzdělávacím proudu/ úspěšných v rámci SŠ/ účastných neformálního vzdělávání”*

### **Stěžejní problémy vzdělávání z pohledu cílové skupiny**

- stejně jako předškolní vzdělávání byly jako nejvíce důležité příčiny klíčového problému stanoveny tyto: riziko koncentrace žáků na jednu školu a horší dostupnost na školy ostatní, nepodpora ze strany rodiny s důsledkem neúspěšného působení žáka na ZŠ, nebo ztíženého přechodu z prvního na druhý stupeň,
- nepodpora je opět zastoupena několika pohledy: nezájmem rodičů, jinými prioritami k řešení, ale i neporozuměním učivu ze strany rodičů,
- z oblasti volnočasových aktivit byl definován problém především jako finanční nedostupnost aktivit pro děti ze sociálně znevýhodněných rodin.

### **Stěžejní problémy vzdělávání z pohledu škol a školských poradenských zařízení**

- také v oblasti základního školství se prokázaly na straně škol potřeby posílit kapacity, a to především o odborně zaměřené, taktéž deklarují špatnou komunikaci s rodiči a jazykové bariéry této komunikace, včetně nutnosti řešit konfliktní situace a nevymahatelnost domluvených pravidel,
- jako problematickou hodnotili aktéři také spolupráci s PPP způsobenou především přetížením poradny a dlouhými čekacími dobami,
- jako důležité zjištění vnímáme také neprostupnost neformálního vzdělávání vzhledem k fungování škol, či provoz školní družiny, který není přizpůsoben na alternativní otevírací dobu přijatelnou pro rodiče,
- jako problém se jevila také nedostatečná kapacita družin, jejíž následkem nejsou družiny určeny pro děti, jejichž rodiče nepracují a jsou momentálně v domácnosti.

### **Stěžejní problémy vzdělávání z lokálního pohledu**

- lokální politika města definovala 3 základní problémy vztahujících se ke klčovému problému oblasti vzdělávání: místní nedostupnost všech škol pro CS související s rizikem koncentrace žáků na jednu školu, nedostatečné kapacity personální a vzdělávací pro pedagogy MŠ a ZŠ a složitost prosadit téma neformálním vzděláváním na lokální úrovni.

## **Prostupnost vzdělávání na střední školy**

Vzhledem k tomu, že problémy a jejich příčiny definované lokálními aktéry na PS se zaměřovaly spíše na předškolní a základní vzdělávání a na rizika koncentrace žáků na jednu školu než na zmiňovaný přechod na střední školy, reflektuje Strategická část MPI především tyto potřeby. Neznamená to však, že by problematika přechodu žáků na střední školy a jejich další úspěšnost byly zcela opomíjeny. Zabývá se jimi především Místní akční plán (dále “MAP”) formou posilování kariérního poradenství. Další stupně vzdělávání a spolupráce se středními školami byla lokálními partnery definována jako dlouhodobý strategický cíl, který bude reflektován po naplnění stávajících opatření a bude mu tedy věnována větší pozornost v rámci revize MPI.

Dalším významným tématem, které promítáme také do Strategické části MPI je potřeba aktérů propojovat znalosti a zkušenosti ze sociální a vzdělávací oblasti a celkové posilování spolupráce s poskytovateli sociálních služeb a dalšími aktéry. V neposlední řadě je artikulovaným tématem komunikace a práce s mediálními nástroji k propagaci tématu vzdělávání a přiblížení se tak rodičům a celkově vsetínské veřejnosti. Návaznost a prostupnost vzdělávací soustavy je vnímáno jako dlouhodobý cíl, jehož naplňování bude řešeno v následujících obdobích strategického plánování, případně revizí strategických plánů (MAP i MPI).